

REVISTE DE ISTORIE BĂCĂUANE

BACAU HISTORY MAGAZINES

Conf. univ. dr. Ioan DĂNILĂ¹

Județul care l-a dat pe Vasile Pârvan (născut la 28 sept. 1882 în satul Perchiu, din comuna Huruiești) se prezintă astăzi cu cel puțin trei reviste de cultură istorică: „Carpica” (editată de Complexul Muzeal „Iulian Antonescu”, sub egida Consiliului Județean Bacău), „Acta Bacoviensia” (editată de serviciul Județean al Arhivelor Naționale și de filiala Bacău a Asociației Generale a Arhiviștilor din România) și „Zargidava” (apărută sub egida Societății de Științe Istorice din România – filiala Bacău și a Fundației Cultural-Științifice „Iulian Antonescu”).

Numărul pe 2019 al publicației „Carpica” consemnează a 48-a ediție a unei tipărituri de certă valoare științifică și culturală. Este meritul consiliului științific (cel actual este alcătuit din: prof. Mariana Popa, dr. Elena-Lăcrămioara Istina, prof. dr. Anton Coșa, prof. Iulian Bucur și Dionis Pușcuță – de la Complexul Muzeal „Iulian Antonescu”; prof. Mihaela Băițan – filiala Bacău a Muzeului Militar Național „Regele Ferdinand I”; prof. Vilică Munteanu – Fundația Cultural-Științifică „Iulian Antonescu”; prof. dr. Dimitrie-Ovidiu Boldur – Direcția Județeană pentru Cultură) și al colectivului de redacție (redactor-șef, Mariana Popa, managerul Complexului Muzeal „Iulian Antonescu”; secretar științific, dr. Elena-Lăcrămioara Istina; membri: Iulian Pintilie, dr. Anton Coșa, dr. Marius-Alexandru Istina).

Cititorul are la dispoziție cinci secțiuni. La prima dintre ele, rezervată arheologiei, sunt publicate trei studii: „Considerații privind cercetarea Culturii Cucuteni în perioada post-1989”, de Nicolae Ursulescu (pp. 9-28), „Biserica Evanghelică Bod. Cercetări arheologice din anul 2007”, de Florin Moței (pp. 29-52) și „Cercetările arheologice inedite ale profesorului doctor Alexandru Artimon la Mănăstirea Răchitoasa, județul Bacău”, de Ion Mareș (pp. 53-69).

A doua secțiune, de istorie, este și cea mai amplă, cuprinzând articolele: „Flagelul ciumei în istoria Moldovei (secolele XV-XIX)”, de Emanuel Bălan (pp. 70-95); „Câteva considerații privind domnia lui Pătrașcu cel Bun în Țara Românească (1554-1557)”, de Laurențiu Chiriac (pp. 96-103); „Proprietarii satului Văleni din ținutul istoric al Fălciului (secolele XVII-XIX). Documente inedite, de Costin Clit (pp. 104-144); „Doamne și domnițe din unele localități de pe Siretul mijlociu, prezentate în documente istorice și în lucrările unor autori”, de Ioan Ungureanu (pp. 145-174); „Băncile populare sătești din județul Bacău la începutul secolului al XX-lea”, de Cornelia Cucu (pp. 175-195); „Instituirea protectoratului francez în Maroc”, de Viorel

---

¹ Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău.

Cruceanu (pp. 196-202); „O tentativă de terorism la începutul Războiului de Întregire (1916)”, de Alin Spânu (pp. 203-208); „Nicolae Iorga și perioada războiului pentru reunificare națională, 1916-1918” (III), de Gheorghe A. Știrbăț (pp. 209-202); „Noua generație interbelică și mentorii ei: Vasile Pârvan și Nae Ionescu”, de Corneliu Ciucanu (pp. 223-245); „Administrația românească în timpul celui de-al Doilea Război Mondial”, de Gabriel Asandului (pp. 246-271).

Secțiunea a III-a, de genealogie, heraldică și numismatică, include patru studii: „Rodul lui Arbure de la Vorona”, de Elena Brisiuc-Boncu (pp. 272-281); „Artur Gorovei – cercetător al istoriei sale familiale”, de Ștefan S. Gorovei (pp. 282-325); „Stema României Mici pe obiecte armoriolate de la Muzeul de Istorie din Bacău”, de Anton Coșa (pp. 326-360) și „Contribuții la istoria industriei de hârtie din Moldova. Un jeton al Fabricii «Gustav Eichler» din Piatra-Neamț”, de Dorel Bălăiță (pp. 361-372).

A patra secțiune, de istorie bisericească, cuprinde studiile „O viață închinată școlii și bisericii. Profesorul Petre Gârboviceanu (1862-1934)”, de Aurel-Florin Țuscanu (pp. 373-385) și „De la vechea Biserică «Sfântul Dumitru» Gherăiești, la Biserica «Adormirea Maicii Domnului» Bacău”, de Irina-Elena Boldur și Dimitrie-Ovidiu Boldur (pp. 386-389).

Ultima secțiune se ocupă de recenzii la lucrările „Despre necropolele apulense, cu privire specială asupra celei nordice. Note de lectură (X)”, de George-Valentin Bounegru (pp. 390-397) și „Monumente de patrimoniu: municipiul Bacău”, de Dorinel Ichim (pp. 398-399), semnate de Costin Croitoru, respectiv de Dimitrie-Ovidiu Boldur.

Anuarul „Acta Bacoviensia” înregistrează în 2019 al XIV-lea număr și este coordonat de un consiliu științific (prof. univ. dr. Gheorghe Cliveti, de la Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași, director al Institutului de Istorie „A. D. Xenopol” Iași; dr. Silviu Văcaru – același institut; dr. Elena Chiaburu – Biblioteca FEEA a Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași; dr. Ioan Lăcătușu – Centrul European de studii Covasna-Harghita; dr. Adrian Pohrib – Serviciul Județean Galați al Arhivelor Naționale; dr. Anton Coșa – Complexul Muzeal „Iulian Antonescu” Bacău) și de un colegiu de redacție (redactor-șef, Vilică Munteanu; membri: dr. Silviu Văcaru, Mihaela Chelaru, Cristina Tanasă).

Secțiunea de istorie, amplă, cuprinde studiile: „Omul – rațiunea de a fi a istoriei. Pledoarie pentru prosopografie”, de Ștefan S. Gorovei; „Identitate și memorie istorică. Familia Tăutu”, de Ștefan S. Gorovei; „Stăpânirile lui Luca Arbure”, de Elena Brisiuc-Boncu; „Alexandru Draco Ruset, un țaringrădean în Țara Moldovei”, de Bogdan Romandaș; „Tipografia Episcopiei Buzăului”, de Oana-Lucia Dimitriu; „Haiducie sau tâlhărie? Fenomene sociale în Mehedințiul perioadei regulamentare, 1831-1847”, de Tudor Rățoi; „Contribuția învățământului confesional ortodox și greco-catolic, din comitatul Treiscaune, în secolul al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea, la pregătirea, înfăptuirea și consolidarea Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918”,

de Ioan Lăcătușu și Vasile Stancu; „Arhiereul Ioanichie Flor Băcăuanul (1836-1899), în slujba bisericii și a școlii teologice românești”, de Aurel-Florin Țuscanu; „Referințe istorice privind patrimoniul imobiliar deținut de familia de negustori greci Topali în orașul Galați la sfârșitul secolului al XX-lea și începutul secolului următor”, de Mariana-Delia Pohrib și Adrian Pohrib; „Școlile profesionale și vocaționale înființate de autoritățile locale în orașul Bacău (a doua jumătate a secolului al XIX-lea)”, de Cornelia Cucu; „Haiducul Ion Florea din codrii Neamțului și legăturile sale secrete cu bunicul meu matern”, de Alexandru Porțeanu; „Pârâul Negel, coșmarul băcăuanilor”, de Mihai Ceucă; „Un fiu al Comăneștiului: colonelul Ioan Pandele”, de Luminița Giurgiu și Teodora Giurgiu; „Savu Nedelea – un teleormănean comandant de baterie al artileriștilor din Târgu-Ocna, pe frontul Reîntregirii Naționale”, de Doina Anghel; „8 august 1916, ziua spionilor «norocoși»”: Marcu Adelsberg, Bernard Kibrik și Isidor Redelman”, de Alin Spânu; „Orașul Bacău în timpul Primului Război Mondial”, de Ioan Timofte; „Traian Vuia (1872-1950). Activitatea social-politică și lupta sa pentru unitatea națională a românilor”, de Adrian Deheleanu; „Pantelimon Halippa – apostol al Basarabiei și luptător neînfricat pentru unirea din 27 martie/9 aprilie 1918”, de Dan Prisăcaru; „Generalul Constantin Hârjeu despre unele consecințe ale Tratatului de Pace (7 mai 1918)”, de Luminița Giurgiu și Teodora Giurgiu; „Armata de ocupație din România în toamna anului 1918”, de Daniel-Silviu Niculae; „Centenarul Casei de Sfat și Citire «Vasile Alecsandri» din Bacău”, de Ioan Dănilă; „Societatea «Cultul eroilor» – recunoștință veșnică celor jertfiți pe câmpul de onoare pentru patrie”, de Luminița Giurgiu; „Epopoea Eroului Necunoscut”, de Ioan Timofte; „Aspecte privind organizarea Chesturii de Poliție Bacău în perioada 1929-1937”, de Valentin Ioan; „Poliția orașului Buzău și problema refugiaților din Basarabia și nordul Bucovinei în anul 1940”, de Anca-Elena Pororo; „Exproprieri, rechiziții și confiscări ale proprietăților evreiești în fostul județ Neamț (1940-1944)”, de Emanuel Bălan; „75 de ani de la eliberarea nordului Transilvaniei de sub ocupația străină”, de Alexandru Porțeanu; „Cercetarea agronomică în România după 1945 – *Index librorum Prohibitorum* – partea I: literele A-L”, de Elena Chiaburu; „Aspecte privind starea de sănătate a copiilor din județul Bacău în anii de după război”, de Angela Oanea; „Procesul de constituire a primelor gospodării agricole colective în județul Teleorman”, de Mihai-Cățlin Zarzără.

Secțiunea de arhivistică și documente include articolele: „O instituție internațională cu sediul la Galați: Comisia Mixtă a Prutului (1866-1919). Prezentare de fond arhivistic”, de Alexandru-Florinel Duță, Adrian Pohrib; „Reorganizarea arhivei Siguranței Statului (1931-1939), de Bogdan-Constantin Dogaru; „Considerații privind accesul cercetătorilor de documente prin sălile de studiu ale Arhivelor Naționale”, de Constantin Cheramidoglu; „Aga Ioniță Botez, ctitorul schitului Țibucani, ținutul Neamț”, de Costin Clit; „Parohia «Adormirea Maicii Domnului» Dealul Nou, comuna Sărata – scurt istoric”, de Mihaela Chelaru; „Documente privind evoluția sinuoasă a demersurilor de stabilire a frontierei dintre România și Imperiul Austro-Ungar”, de

Ciprian Hugianu și Ioan Lăcătușu; „Documente inedite privind comunitatea catolică din satul Gheorghe Doja”, de Anton Coșa.

„In memoriam” încheie volumul, cu medalioanele „Dumitru Zaharia – profesor, arhivist, istoric, cercetător. 16 decembrie 1926 – † 15 decembrie 2018” și „Gernot Nussbächer – arhivist, istoric, cercetător. 22 august 1939 – † 21 iunie 2018”, semnate de Vilică Munteanu, respectiv de Elisabeta Marin.

Revista de istorie „Zargidava”, fondată de prof. dr. Ioan Mitrea, a ajuns la ediția a XVII-a, continuând să-și zămislească o binemeritată tradiție. Numărul pe 2019 este distribuit pe trei coordonate: arheologie, cu articole semnate de Iuliana Botezatu, Livia-Liliana Sibișteanu, Nicolae Ursulescu; istorie locală, tematică abordată de Anton Coșa, Alin Popa, Ioan Dănilă, Liliana Adochiței; miscellanea, cu studii alcătuite de Laurențiu Stroe, Ghena Pricop, Constantin Hlihor, Mihaela Chelaru, Andrei Tudor, Vilică Munteanu. O secțiune in memoriam îi are în atenție pe Ioan Mitrea (scriu despre el Eugenia Antonescu, Livia-Liliana Sibișteanu, Andrei-Florin Țuscanu, Laurențiu Chiriac, Relu Butnariu și Elisabeta Mitrea), și pe Aurel Filimon evocat de Gabriel Leahu.

